

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

**ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ:
ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали І науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання
факультету початкового навчання**

17 травня 2022 року

Частина 2

**Харків
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 6 від 15.06.2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали I науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (17 травня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Ч. 2. 37 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

Видано за рахунок авторів.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Авлякулієва Мадіна Аспекти вивчення календарної обрядовості в початковій школі	5
Андренко Наталя Особливості оцінювання навчальних досягнень молодших школярів	6
Бієнко Юлія Нові підходи до формування комунікативних навичок молодших школярів	7
Бєлявцева Світлана Суть і структура емоційного інтелекту молодших школярів	8
Бугай Яна Роль ігрової діяльності у процесі виховання молодших школярів	9
Єфименко Оксана Казкотерапія в освітньому процесі початкової школи	10
Коваленко Ксенія Розвиток soft skills молодших школярів як умова сучасної освіти	11
Козорог Вероніка Формування читацьких інтересів молодших школярів у контексті розвитку академічної обдарованості	12
Кулакова Галина Розвиток пізнавальної активності молодших школярів засобом мультимедійних технологій	13
Лисун Світлана Залучення молодших школярів до культури та історії рідного краю як основа патріотичного виховання підростаючого покоління	14
Литвинова Інна Казка як засіб морального виховання дітей молодшого шкільного віку	15
Петренко Юлія Формування здорового способу життя молодших школярів в освітньому середовищі НУШ	16
Попова Вікторія Роль ігрової діяльності у процесі виховання молодших школярів	17
Проценко Олександра Використання екскурсій у процесі навчання молодших школярів	18
Тертишна Оксана Казка та гра як засоби виховання впевненості в собі учнів початкової школи	19
Титаренко Олена Формування загальнонавчальних умінь учнів як складової навчання в початковій школі	20
Турченко Олена Ініціативність і підприємливість як ключова компетентність учня нової української школи	21
Хоменко Юлія Розвиток творчих здібностей молодших школярів у навчальній діяльності	22

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Савченко Поліна Гейміфікація в освітньому процесі як засіб підвищення мотивації молодших школярів до навчання	23
Старіков Олександр Інтерактивні підходи у формуванні ціннісного ставлення до оточуючого у молодших школярів	24
Харламова Ольга Формування критичного мислення в учнів початкових класів	25
Щукіна Вероніка Інформаційно-комп'ютерні технології навчального процесу як засіб формування пізнавального інтересу учнів початкової школи	26

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Аспекти вивчення календарної обрядовості в початковій школі

Авлякулиєва Мадіна

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент С. О. Лавренко

Календарна обрядовість є важливим складником національного виховання молодших школярів, оскільки дозволяє зрозуміти устрій життя української громади, основні види робіт, звичаї і традиції, що супроводжували пересічних українців упродовж життя. Календарна обрядовість – це ще й колосальний пласт національної культури, який підтверджений піснями, приспівками, закличками та іншими фольклорними творами. Календарну обрядовість не випадково вважають засобом збереження народних традицій, оскільки роками вона складалася в певну систему і впорядковувала та визначала цикли польових і господарських робіт, оптимальні періоди для відпочинку, святкування, вирішення життєво важливих обрядів. Зауважимо, що календарна обрядовість поєднала в собі релігійні та суто матеріальні, побутові погляди на життя і підходи до його організації й упорядкування. Навіть режим харчування простого українця був пов'язаний із визначеними релігією постами та потребами для виконання сільськогосподарських робіт. Календарна обрядовість пов'язує нас із померлими родичами, визначаючи при цьому нашу родову пам'ять. Із пісень ми знаємо, що наші пращури свято вірили у магічну силу колядок, щедрівок, веснянок і купальських пісень. Тому існувала певна часова послідовність їх виконання та видова приналежність окремого виду співанок: влітку не щедрують, а вдові не можна співати дівочу пісню.

Безсумнівно, календарна обрядовість пов'язана з виконуваною роботою. Підтвердженням цього є веснянки: «А ми житечко сіємо», «Садимо, садимо огірочки», Тому календарна обрядовість чітко відмежовувала свято від буденного дня, а фольклор зафіксував, що всі долучалися до роботи навесні, це схвалювалося і оспівувалось. Тому за календарною обрядовістю можна вивчати періоди сільськогосподарських робіт: сівба, посадка розсади, поліття, обгортання, жнива та збір овочів. За народними піснями можна вивчити розподіл роботи на чоловічу і жіночу: «Ой ви, хлопці-орачі» чи «Дівчинонька пряла, пряла-вишивала». Народний календар ще визначав часові межі, називаючи їх за релігійними святами: Петрівка – час перед святом Петра і Павла, період довгих днів і коротких ночей. У пісні так і співається: «мала нічка-петрівочка, не виспалась наша дівонька».

Отже, у початковій школі існує кілька аспектів вивчення календарної обрядовості, наприклад, на уроках: громадянського виховання, для розуміння устрою держави, її історії, традицій, народних вірувань і релігійних свят; мови, з метою збагачення активного словника українською лексикою; літературного читання, під час вивчення творів початку ХХ ст.; Я досліджую світ при вивченні різних пір року та кліматичних умов.